

Katarzyna Markowska

Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

**„KARKONOSKI SYSTEM WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI,
ETAP I” – PROJEKT CZYNU, NIE HASEŁ, CZYLI:
JAK WŁAŚCIWIE PROMOWAĆ INWESTYCJE
PRZYSZŁOŚCI**

1. Wstęp

Celem referatu jest ukazanie możliwości, jakie daje Polsce pozyskiwanie i właściwe wydatkowanie zasobów funduszy unijnych. Jest to opis problemów beneficjentów na rynku polskich wykonawców usług reklamowo-promocyjnych. To próba znalezienia odpowiedzi na pytania: co robić i w jaki sposób realizować działania marketingowe tak, aby zadanie było właściwie wypromowane zgodnie z wytycznymi do prowadzenia działań informacyjnych i promujących dotyczących przedsięwzięć Funduszu Spójności. Artykuł stanowi pewną „przymiarek” do wyjaśnienia wątpliwości związanych z wyborem stosownego wykonawcy tego typu działań będących składową kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia współfinansowanego z Funduszu Spójności.

2. Projekt czynu, nie haseł

Dla gmin objętych projektem, które tak poważnie potraktowały politykę ekologiczną, nagrodą za poniesione trudy inwestycji dostosowujących gospodarkę wodno-ściekową do wymogów unijnych będzie nie tylko poprawa stanu środowiska naturalnego, czystości wód i gleby, ale również wyższy standard życia mieszkańców, ochrona ich zdrowia oraz rozwój turystyki. To ostatnie jest tym ważniejsze, że inwestycje prowadzone są w unikatowym zakątku Polski, w którym sąsiadują ze

sobą obszary Karkonoskiego Parku Narodowego, Rudawskiego Parku Krajobrazowego i Parku Krajobrazowego Doliny Bobru. Większość zmian, jakie zachodzą w przyrodzie wskutek działalności człowieka, jest nieodwracalna. Jest jednak szansa, że dzięki inicjatywom przyjaznym środowisku, dzięki wsparciu finansowemu z Unii Europejskiej, dzięki realizacji prośrodowiskowych inwestycji mieszkańcy karkonoskich gmin będą mogli żyć ponadprzeciętnie w nieprzeciętnym regionie.

3. O projekcie

W trosce o szczególnie cenne przyrodniczo tereny Karkonoszy, Gór Izerskich i Kotliny Jeleniogórskiej, o zasoby wodne zlewni rzeki Bóbr, a przede wszystkim z uwzględnieniem poprawy jakości życia mieszkańców gmin: Kowary, Mysłakowice, Podgórzyn i Szklarska Poręba, realizowany jest projekt pod nazwą „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap I”.

Wnioskodawcą projektu był Związek Gmin Karkonoskich, zaś beneficjentem jest podmiot – Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Bukowcu, który odpowiada za zgodną z zasadami funduszu realizację projektu i zajmuje się gospodarką wodno-ściekową na terenie gmin uczestniczących w projekcie. Inwestycja uzyskała 85% dofinansowanie kosztów kwalifikowanych ze środków unijnych Funduszu Spójności, tj. 49 399 450 euro. Pozostała część 15% kosztów kwalifikowanych finansowana będzie z trzech źródeł. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielił pożyczki w wysokości 5 109 739 euro, kolejne 2 118 987 euro to pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Udział środków własnych KSWIK Sp. z o.o. w kosztach kwalifikowanych wynosi 1 488 824 euro. Łączna wartość projektu to 58 117 000 euro [Wytyczne... 2005].

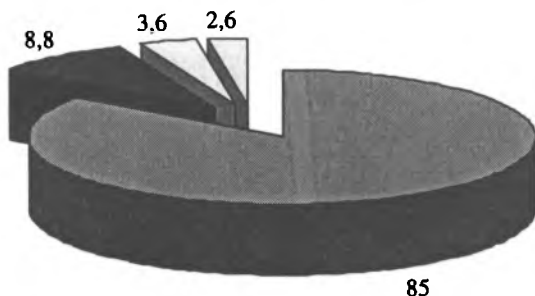
Tabela 1. Źródła finansowania projektu pn. „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap I” realizowanego na terenie gmin karkonoskich: Kowar, Mysłakowic, Podgórzyna i Szklarskiej Poręby

Publiczne środki wspólnotowe	49 399 450
Środki NFOŚiGW	5 109 739
Środki WFOŚiGW	2 118 987
Środki własne spółki	1 488 824
Razem	58 117 000

Źródło: opracowanie własne.

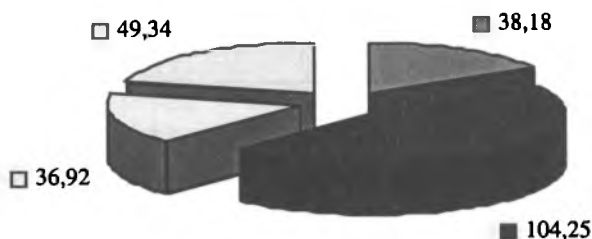
Ekologia, poprawa stanu środowiska naturalnego, czystości wód i gleb, ochrona zdrowia ludzkiego to hasła modne, niestety dziś nadużywane, za którymi nie idą konkretne działania. Tym bardziej na uwagę zasługuje karkonoski projekt.

Celem inwestycji jest ochrona oraz poprawa jakości środowiska, oszczędne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, dostosowanie gospodarki wodno-ściekowej gmin Związku Gmin Karkonoskich do wymagań Polski i Unii Europejskiej, a tym samym podniesienie standardu życia osób mieszkających u stóp Karkonoszy. Zadanie jest tym ważniejsze, iż obszar pozytywnego oddziaływania projektu obejmuje parki narodowe i krajobrazowe rozciągające się u podnóża Karkonoszy.

- Fundusz Spójności
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Środki własne spółki KSWiK

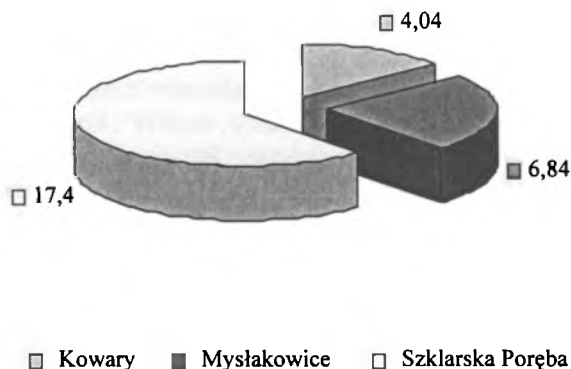
Rys. 1. Montaż finansowy inwestycji pn. „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap I”
Źródło: opracowanie własne.

- Kowary
- Mysłakowice
- Podgórzyn
- Szklarska Poręba

Rys. 2. Długości sieci kanalizacyjnych (w km) w gminach powstałych w wyniku realizacji projektu pn. „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap I”
Źródło: opracowanie własne.

W ramach I etapu przedsięwzięcia na terenie Mysłakowic wybudowana będzie sieć wodociągowa o długości 6,8 km oraz sieć kanalizacji sanitarnej o długości 104,2 km z przepompowniami ścieków. Gmina Kowary wzbogaci się o nową sieć wodociągową o długości 2,5 km wraz z ujęciem i stacją uzdatniania wody. Wybudowana oraz zmodernizowana zostanie obecnie funkcjonująca sieć kanalizacji sanitarnej, deszczowej i ogólnospławnej o długości 38,2 km. Na tym etapie zaplanowano również budowę sieci kanalizacji sanitarnej o długości 36,9 km z przepompowniami ścieków w gminie Podgórzyn. Na nową oczyszczalnię ścieków, stacje uzdatniania i dezynfekcji wody oraz inwestycje związane z modernizacją i budową sieci wodociągowej mającej 17,4 km i kanalizacyjnej liczącej 49,3 km mogą liczyć mieszkańcy Szklarskiej Poręby.

Rys. 3. Długości sieci wodociągowych (w km) w gminach powstałych w wyniku realizacji projektu pn. „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap I”

Źródło: opracowanie własne.

Zakres rzeczowy prowadzonych prac budowlanych jest ściśle powiązany z terminami ich realizacji oraz ze środkami finansowymi przeznaczonymi na ten cel. Od tych czynników zależy powodzenie przedsięwzięcia.

4. Ruszyły roboty budowlane

11 maja 2007 r. podpisany został kontrakt VIII dotyczący budowy kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią dla miejscowości Miłków i Ściegny w gminie Podgórzyn oraz kolektora tranzytowego na terenie Mysłakowic – śmiało można powiedzieć, iż był to krok milowy. 20 czerwca przekazano plac budowy wykonawcy, natomiast 21 czerwca rozpoczęły się długo oczekiwane przez lokalną społeczność roboty ziemne. Obecnie budowa nowego systemu wodno-kanalizacyjnego na terenach należących do uczestników projektu nabrała tempa. Wprawdzie termin zakończenia pierwszego etapu inwestycji upływa dopiero 31 grudnia 2009 r., ale

też zakres prac jest ogromny. Traktat akcesyjny Polski do Unii Europejskiej zobowiązuje gminy do najdalej 31 grudnia do dysponowania infrastrukturą zabezpieczającą usuwanie i oczyszczanie ścieków zgodnie z normami unijnymi. Uczestnicy projektu „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap I” nie mają wątpliwości: do tego czasu zdążą przekształcić uroczy zakątek u podnóża Karkonoszy w ekologiczne eldorado. Inwestycja ta jest inwestycją XXI w.

Roboty budowlane stwarzają wiele problemów społeczności zamieszkującej obszar działań inwestycyjnych, w przypadku karkonoskiego projektu beneficjent zadba o zminimalizowanie uciążliwości związanych z realizacją przedsięwzięcia i z odpowiednim wyprzedzeniem poinformuje mieszkańców gmin, gdzie prowadzone będą prace ziemne, o terminie i zakresie wykonywanych robót.

5. II etap – inwestycje

W latach 2008-2012 planowana jest realizacja drugiego etapu projektu pn. „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap II”, który obejmie gminy: Kowary, Mysłakowice, Piechowice i Podgórzyn. Przedsięwzięcie, mające orientacyjny koszt 38,50 mln euro, znalazło się na 4 pozycji w indywidualnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych, w tym dużych, w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 zaakceptowanych przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r. Niewątpliwie konsolidacja czterech gmin, której skutkiem jest przyznanie środków unijnych w ramach Funduszu Spójności, jest ewenementem w skali Polski [www. nfoigw...].

6. Istota działań informacyjnych i promujących dotyczących przedsięwzięć Funduszu Spójności

Zadania prowadzone przez spółkę w ramach projektu ze względu na skalę i koszt prac budzą wiele zrozumiałych emocji, dlatego tak ważne jest zapoznanie ludności z ekonomicznym i społecznym efektem przedsięwzięcia. W tym celu prowadzone są obowiązkowe działania informacyjno-promujące. Wbrew pozorom nie jest łatwo znaleźć wykonawcę na promocję podczas realizacji projektu. Do tej pory rodzimy rynek firm zajmujących się tego typu usługami nie był przystosowany do realizowania zadań według wytycznych Funduszu Spójności. Ministerstwo Gospodarki i Pracy – instytucja zarządzająca Funduszem Spójności – w czerwcu 2005 r. opracowała zasady ogólne i szczegółowe prowadzenia działań informacyjnych i promujących.

Największym problemem jest znalezienie kompetentnego wykonawcy, którego zakres działalności byłby tak rozległy.

Działania informacyjne i promujące dzielą się na [Wytyczne... 2005]:

1. Działania obowiązkowe:

- promocja projektu poprzez media: prasę, radio, telewizję,
- organizacja konferencji prasowych,
- opracowanie zgodnie z wymogami Ministerstwa Gospodarki i Pracy tablic informacyjnych oraz pamiątkowych, w tym:
 - uzyskanie właściwych pozwoleń w tej materii,
 - wykonanie i montaż,
 - dalsza opieka nad tablicami.

2. Inne działania dotyczące:

- opracowywania plakatów, ich wydruk i dystrybucja,
- opracowywania materiałów informacyjno-promujących w postaci broszur, ulotek, listów informacyjnych, materiałów audiowizualnych, ich wydruk i dystrybucja,
- przygotowanie strony internetowej beneficjenta oraz zarządzanie nią.

Zakres działań jest szeroki, poczynając od działań piarowskich przy zastosowaniu miękkich narzędzi marketingowych, aż po działania *stricte* techniczne. Wiele marketingowych elementów zostało niejako włożonych do wspólnego koszyka usług. Podkreślić trzeba, iż jednym z warunków decyzji wydawanej przez Komisję Europejską w sprawie przyznania pomocy z Funduszu Spójności jest obowiązek zapewnienia realizowanym projektom odpowiedniej promocji. Działania informacyjne i promujące prowadzone muszą być zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniach nr 621/2004 oraz nr 1164/94. Na prowadzone działania mogą się składać takie, które dotyczą projektów i programów współfinansowanych przez fundusze strukturalne zgodnie z treścią rozporządzenia (WE) nr 1159/2000.

Działania informacyjne i promujące mają na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa dotyczącej:

- projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności,
- roli, jaką odgrywa Unia Europejska przez Fundusz Spójności.

Wybór właściwej firmy odbywa się w drodze przetargu. Oferta musi zawierać wszelkie elementy, które zamawiający wyznaczył w SIWZ (specyfikacja istotnych warunków zamówienia). Ustalenia muszą być zgodne z wytycznymi, posiadać wymagane informacje wraz z dodatkowymi sugestiami, które mogą, ale nie muszą wystąpić ze strony zamawiającego. Różnorodność wyznaczonych przez beneficjenta działań oraz niejednokrotnie bariera finansowa uniemożliwiają uczestnictwo zainteresowanych firm w przetargu. Standardowa oferta w tej materii zawiera: formularz ofertowy, szczegółową wycenę, dokumenty pozwalające ocenić potencjał rozwojowy firmy, wykaz wykonanych usług wraz z listami referencyjnymi, odpisy z KRS-u, zaświadczenia z odpowiednich instytucji, np. KRK, urzędu skarbowego, ZUS-u, bilanse za wymagane w SIWZ okresy rozliczeniowe, informacje bankowe, gwarancję ubezpieczeniową zapłaty wadium.

Aby uczestniczyć w przetargu, należy sprostać wielu wymaganiom zarówno pod względem finansowym, jak i organizacyjnym, dlatego też łączenie się firm w konsorcja stało się sposobem na wygraną w postępowaniu przetargowym.

Czy spółki prowadzące różne rodzaje działalności są w stanie stworzyć jeden sprawnie funkcjonujący organizm? Obecnie niewielkie doświadczenie w tej dziedzinie konsorcjów obsługujących rynek beneficjentów Funduszu Spójności nie nastraja optymistycznie [Portal...].

7. Co pokazuje praktyka

W przypadku realizowanego przez spółkę KSWiK projektu sytuacja wygląda podobnie. Niestety lokalny rynek nie sprostał wymaganiom, które są stawiane projektom o wartości powyżej 50 mln zł. Opis przedmiotu zamówienia, w tym zakres obowiązkowych działań ze strony wykonawcy, oraz wymogi finansowe zniechęciły lokalnych usługodawców. Trudności związane ze wspólnym połączeniem sił okazały się barierą nie do pokonania. W samym postępowaniu przetargowym uczestniczyło niewiele podmiotów, a w efekcie wygrało konsorcjum z Wrocławia.

Niestety założenia i wymogi zawarte w dokumentacji to jedno, zaś profesjonalizm oraz rzetelność wykonawstwa to zupełnie inna kwestia. W praktyce okazuje się, że współpraca jest trudna lub często niemożliwa. Fachowość konsorcjum będącego zlepkiem firm wyspecjalizowanych w określonych usługach powinna być kwestią oczywistą i bezdyskusyjną. Co zrobić, kiedy jednak tak nie jest, gdy rzeczywistość jest odbiciem w „krzywym zwierciadle” zawodowo działającej spółki w zakresie informacji i promocji? Działania obowiązkowe w mediach: napisanie artykułu do prasy, przygotowanie tematyki wywiadów i spotów w radio lub TV, leżące w gestii wykonawcy, są wykonywane w rzeczywistości przez zamawiającego. To on zatwierdza wersję ostateczną wszelkich materiałów informacyjnych i promujących projekt, a finansowanych ze środków Funduszu Spójności. Wielokrotne korekty artykułów prasowych, brak systematycznego aktualizowania informacji, nieprofesjonalne podejście do zadań powodują, iż na zamawiającym spoczywa cały ciężar realizacji wytycznych.

Organizacja konferencji prasowych jest dla wykonawcy prawdziwym wyzwaniem, począwszy od przygotowania wszelkich materiałów poligraficznych (zaproszenia, ulotki, plakaty), wyboru miejsca organizacji seminarium prasowego, przygotowania technicznego sali konferencyjnej, poczęstunku, konferansjerki, obsługi medialnej, aż po przygotowanie raportu ze spotkania wraz z całą dokumentacją (włącznie z fotograficzną).

Opracowanie zgodnie z wymogami Ministerstwa Gospodarki i Pracy tablic informacyjnych oraz pamiątkowych to kolejne obowiązkowe zadanie. Wymiary oraz szata graficzna, materiały użyte do ich wykonania muszą odpowiadać wytycznym unijnym oraz wymogom zawartym w SIWZ. Właściwa lokalizacja tablic, wybór odpowiedniego miejsca, uzyskanie pozwoleń właścicieli terenu na montaż, dokonanie wymaganych prawem budowlanych zgłoszeń oraz monitoring tablic podczas ich użytkowania są kolejnym problemem, który musi rozwiązać zamawiający. Wszystkie dodatkowe zadania z tego zakresu wyglądają podobnie. Brak profesjo-

nalizmu wykonawcy, niedobór firm realizujących zadania według wytycznych Unii Europejskiej powodują swoistą lukę, niszę rynkową usług marketingowych zarówno na lokalnym, jak i krajowym rynku beneficjentów realizujących zdania ze środków unijnych, dlatego też należy skoncentrować wysiłki na uświadomieniu polskim przedsiębiorcom możliwości, jakie niosą ze sobą środki finansowe przekazywane nam w ramach projektów realizowanych z Unii Europejskiej [Bauman 2000].

8. Wnioski

Unia Europejska kładzie nacisk na działania informacyjne i promujące jako jeden z podstawowych elementów rozliczania środków finansowych pochodzących z Funduszu Spójności. Jednym z warunków decyzji wydawanej przez Komisję Europejską w sprawie przyznania pomocy z FS jest obowiązek zapewnienia realizowanym projektom odpowiedniej promocji. Instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji powinny określić spójny zestaw działań na cały czas trwania przedsięwzięcia, począwszy od dnia wydania decyzji Komisji o przyznaniu pomocy z Funduszu Spójności, na zakończeniu realizacji projektu skończywszy. Bez prawidłowo prowadzonej kampanii promocyjnej, w której podkreślone zostaną cele działań, grupy docelowe, rodzaje działań oraz ich znaczenie, bez zapoznania społeczności lokalnej z inwestycją, bez utożsamienia się z projektem powodzenie przedsięwzięcia nie jest możliwe. Tego typu działania mają na celu wyjaśnienie mieszkańcom terenów, na których realizowane jest zadanie, znaczenia roli, jaką Wspólnota odgrywa przez Fundusz Spójności, bo przecież projekt współfinansowany przez Unię Europejską przyczynia się do zmniejszenia różnic społecznych i gospodarczych pomiędzy obywatelami Unii Europejskiej. Należy żyć i gospodarować środowiskiem naturalnym, prowadzić politykę społeczną i ekonomiczną tak, aby obecni i przyszli mieszkańcy regionu mogli korzystać z bogactwa Karkonoszy! Dla mieszkańców terenów objętych projektem nie jest to slogan reklamowy, lecz realne zadanie wdrażane w ramach przedsięwzięcia pn. „Karkonoski system wodociągów i kanalizacji, etap I”.

Literatura

- Bauman Z., *Globalizacja*, 2000 http://www.sciaga.pl/tekst/30959-31-globalizacja_proba_definicji.
Portal funduszy strukturalnych, <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>.
Studium wykonalności – opracowanie własne Halcrow Global Infrastructure Consortium pt. „Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji – etap I”.
www.nfosigw.gov.pl.
Wytyczne do prowadzenia działań informacyjnych i promujących dotyczących przedsięwzięć Funduszu Spójności, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, czerwiec 2005.

„THE KARKONOSZE WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEM”, FIRST PHASE. PROMOTING INVESTMENTS OF THE FUTURE

Summary

The article is an attempt to present benefits of globalization and possibilities opened up for Poland by suitable spending of union resource. A good example of a project co-financed from the EU Cohesion Fund is „The Karkonosze Water Supply and Sewage System”. The aim of this project is to improve the status of natural environment. Its implementation will give the communities of the Karkonosze Mountains varied benefits that are immeasurable.